

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Hegyedévre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvántári közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Emberséges művelődés.

Száz és egynéhány esztendővel ezelőtt egy bizarr lángelme, melynek tényleges befolyása az emberi felvilágosodás haladására nyomatékos és el nem tagadható, egy különc morálfilozófiai tételt állított fel és igyekezett bebizonyítani, hogy t. i. a művelődés fejlődésével szerves kapcsolatban van az erkölcsök hanyatlása.

Ezt a tételt Jean Jacques Rousseau megdöbbenően plauzibilissé tette a maga ragyogó elméleti októval és meggyőző klasszikus s modern példáival.

Hogy azonban szemlélődő és teremő zsenijének ez a megdöbbenő kinyilatkoztatása csak egy szubjektive bocsánatos, kétségbeesett eltévelyedése volt, arra megcáfolhatatlan bizonyosság éppen a nagy francia forradalmat követett s az emberi polgáriassodás nagy századának méltán nevezett XIX ik évszázad egész története.

Az emberi társas együttélést megszilárdító, tentartó jó erkölcsök legfőbb összege, a humanizmus soha, sehol sem tett akkora és oly intenzív előhaladást, mint éppen ekkor, szorosan karöltve az emberi felvilágosodás, művelődés káprázatos rohamos és általános előretörésével.

Valóban ma már egy állam, egy nemzet kulturális fejlődésétől elválaszthatatlan a humanitárius intézmények fokozatos létesítése, állandó istápolása.

Ennek a minden modern államra kötelező humanus irányzatú kultúrpolitikanak ékesszóló dokumentumai azok a legújabb rendeletek, melyek Wlaccis Gyula kultuszminiszter lakadatlan céltudatos kormányzati tevékenységéről adnak számot.

Nem lehet és nem szabad kicsinyelni azt a 70.000 koronányi összeget, melyet a közoktatásügyi kormány az idén is rendelkezésére bocsát a nemzeti művelődés vidék autonóm, túlnyomóan társadalmi gyökerű és jellegű intézményeinek.

Ez az összeg, mint állami hozzájárulás, egyike a legbölcsőbb, leggyümölcsözőbb befektetéseknek.

Összekötő kapcsot, tápláló gyökérszálát képez az egyetemes nemzeti közművelődés élőfája s annak ország-szerte elszórt gyöngye, de fejlődésképes hajtásai között, melyek ezen állandó kapcsolat nélkül, úgy lehet, meddőn elcsenevésznének. Így pedig becsavágo hangyaszorgalommal azon törekednek, hogy maguk is külön-külön

önálló törzsekké izmosodjanak, melytől nemcsak virágdíszat, lombos árnyat, hanem értékes gyümölcstermést is várhat, remélhet idővel a magyar nemzeti kultúra.

Mintegy ötven vidéki múzeum, könyvtár, azontúl egy csomó műkedvelő tudós, kutató részesedik ebben az állami gyámolításban, melynek közművelődési kihatása, értékében szinte kiszámíthatatlan.

Am ugyanakkor a humanitás, a kulturális emberiség oltárára is leteszi méltó áldozatát Wlaccis.

Az a rendelete, melyben a testi fogyatkozásban szenvedők, vakok, siketnémák általános elemi oktatásáról törekszik gyakorlatiasan gondoskodni, nemcsak közművelődési, hanem legfőként humanitárius jelentőségű elhatározás, kormányzati cselekmény.

Szegényletes állapot, nemcsak reánk, hanem a világ minden művelt nemzetére nézve, hogy mily aránytalanul csekély mérvben történt eddig-élé gondoskodás az emberiség legszánandóbb szerencsétleneiről.

Egy-két állami intézet, néhány társadalmi kezdeményezés minden, amit e téren a legutóbbi időig felmutathatunk.

Általános, kötelező intézkedésről, rendszeres akcióról szó sem volt.

Most Wlaccis szóbanforgó nemes, humanus rendelkezésében igyekszik ezt a nagy, szivszagató kérdést lehetőleg egész terjedelmében megoldani.

Az 1802-ben keletkezett váci siketnémák, 1838-ban alapított budapesti vakok intézetén túl létesült 1878-ban az izraeliták siketnéma-egyesülete, 1885-ben a temesvári, 1888-ban a kolozsvári, 1889-ben az aradi államilag segélyezett siketnéma intézet, 1891-ben a budapesti siketnéma, 1897-ben a kaposvári s 1900-ban a kecskeméti siketnémák és vakok iskolája. Kolozsvárt tavaly nyílt meg a vakok iskolája. Budapesten tavaly készült el a vakok új foglalkoztató műhelye s az idén megnyílik az egri, szegedi, jolsvai siketnémák és vakok intézete s tervben van a szolnoki és soproni ily célú humanus intézmény létesítése is.

De még ezenfelül mostani rendeletében gondoskodik a miniszter arról is, hogy az intézeti internátusban el nem helyezhető siketnémák és vakok saját szülőfalujukban is részesüljenek — őket az emberi társadalom részére megmentő — elemi oktatásban.

Az ezzel külön órákban foglalkozó népiskolai tanítók, lelkészek fára-

dozásainak díjazását a közoktatásügyi tárca terhére vállalja el és kötelezi a miniszter.

Testi fogyatkozással megvert boldogtalan testvéreink gyámolítása, hasznos és munkás életmódhoz juttatása oly nemes és nagyszerű feladat, melyben az emberi haladás két nagy alkotó eleme: a kultúra s a humanizmus diadalmaszkodik.

Ezért vesszük s hisszük velünk együtt az egész nemzeti közvélemény örömmel és helyesléssel veszi tudomásul Wlaccis miniszternek az emberséges művelődés szolgálatában szerzett ezen legújabb nevezetes érdemeit.

Rossz erkölcsök. Valami szörnyen keserű érzés fogja el az embert, ha végigtekint a legutóbb mindgyakrabban felmerült bűneseteken.

Gyilkosságok, öngyilkosságok, rablások, pénzhamisítások, orvótámadások s más hasonló bűnesetek egész serege gyors egymásutánban szaporodik s döbentti meg, a nép erkölcsi érzékeit figyelemmel kíséző embert. Mintha a bűn miazmái terjednének el a légtérben s a tiszta levegő helyett ezt szívnák magukba az emberek.

Ha még figyelembe vesszük a számtalan apró bűneseteket, félelemmel kell gondolnunk arra, hogy népnép erkölcsi érzéke hova-tovább olyannyira elfajult, hogy lehetetlen azt közönnnyel nézni s minden elfogadható módon egyrészt az erkölcsi hanyatlás okait kikutatni, — másrészt pedig azt megakadályozni elháríthatatlan kötelesség.

Kétségtelen, hogy a nagy tömeg ép úgy, mint az egyes, egyaránt hajlik a jóra és rosszra. Vezetői azok, akik életük útját, erkölcsiüket, gondolkodásukat irányítják. A született gonosztevő elmélete csak annyiban állhat meg, amennyiben egyes családokban gyökerezett meg a gonosztevői hajlam. Ilyen — hála a sorsnak — nálunk csak szörvénnyel fordul elő, míg a legtöbb gaztett, a leggyakoribb bűneset éppen ötletszerűen, gyors elhatározással, a vér féktelenségéből vagy az anyagiak túlságos szeretetéből fakad.

Ez pedig gyógyítható, mindenesetre azonban mérsékelhető.

A gyógyításnak eszköze az erkölcsi nevelés.

Ennek a hiánya az, amelynek folytán egyesek könnyelműen dobják el maguktól az életet, ami az öngyilkosságok számát rettentően szaporítja; az erkölcsi nevelés hiánya az oka, amiért mások élete, egészsége és vagyona ellen törnek. Fajdalom, mint a statisztika mutatja, az erkölcsi elfajulás az intelligencia sorában is már oly gyakori,

hogy az alsóbb néposztály szinte csak követi mint példát, melyet eléje állítanak.

A haszonlós és kapzsiság a másik élete és vagyona ellen való törésnél; a lelki gyávanág és élıhetetlenség, valamint az élet küzdelmeitől való menekülés azok a phisikai momentumok, amelyek a társadalom eme szerencsétleneinek kedélyvilágát megingatják és az erkölcsi katalizmákat előidézik.

A helyes erkölcsi nevelés tehát az, melyre fősulyt kell fektetni a nép vezetőinek, mint a kiknek módjukban áll, de kötelességük is az emberben nemcsak a fizikai, hanem a pszichikai lényt is az élet küzdelmeire szilárdan előkészíteni és megvédeni, mert csak az a társadalom lehet erős és tettekre hivatott, mely erkölcsileg szilárd alapon nyugszik és vezetőiben élesen látja azokat az erényeket, melyeknek a követése emeli benne az erkölcsi érzéket, és megtanítja a jónak, nemesnek megismerésére.

Városi közgyűlés.

— július 29. —

Uj rendszert hozott be Lakos Imre dr. polgármester a közgyűlési tanácskozáások rendjébe: az előadói rendszert. Az ügydarabok, mely szakmához való tartozandóságuk szerint, a közgyűlést megelőzően olyan időben adatnak ki a szakreferenseknek, hogy azok szellemébe kellően behatolhassanak s aztán az ügyet így a közgyűlésen ne csak előadni, de szakvéleményükkel támogatni is tudják.

A vármegye által már jóváhagyott statútumban meg van alapítva ez az előadói rendszer; — a polgármester azonban — igen okosan — életbe léptette már a statútum jogerőre emelkedése előtt is, hogy így köztisztviselőjeink kénevelődjének a nyilvánosság előtt való szereplésre, — aminek bizony eddig nagy hiálval voltak, egy-két dícséretes kivételtől eltekintve.

A július 29-ki közgyűlésnek már ez az új előadói rendszer adta meg a karakterét és örömmel tapasztaltuk, hogy az előadók mindegyike mennyi szakértelemmel fogta fel és adta elő a neki kiosztott ügyeket, megkönnyítvén világos előadásával az ügy átértését és tárgyalását a képviselőnek is.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Előnök: Lakos Imre dr. polgármester bejelenti, hogy az adópenztári tiszt — a póttárgyosorozat kibocsátása után — szintén benyújtotta szabadságidő iránti kérelmét, — melyet pótlóan a tárgyosorozatba felvesznek, valamint Aradi Kálmán főkapitánynak a tárgyalások során benyújtott hasonló kérelmét is; bejelenti továbbá, hogy az 5-ik — kiséri — új patikát a várm. főorvos hivatalosan megvizsgálta és hogy azt július 27-én a közforgalomnak átadta.

Ezután a polgári leányiskola és a tanyai iskolák, valamint a főgimnázium éves jelentéséből olvasta fel a polgármester a statisztikai adatokat. A polgári leányiskola statisztikai adatainak megismerése felszólásra bizta Varga Józsefet a tárgyanban, hogy jó volna ott a tandíjat felmérni és a tandíjmentességet megszoztatni. Ehhez aztán hozzáfűzte: Szedes János, Burián Lajos és Bánfalvi Lajos és a közgyűlés végül megbizta a polgármestert, hogy kikérvén idején az iskolaszék véleményét, — az ügyet, mint önálló indítványt, már az augusztusi közgyűlés elé terjessze.

Felir Márton kérelmét, hogy az ellene bíróság megítél 6000 ftros követelést szállítsa le, — miután ebben határozni a képviselők kellő számmal nem voltak jelen, — ezúttal levették a napirendről és egy

szeptemberben összehívandó közgyűlés napirendjére tűzték ki.

Most a villamos közvilágítás ügyére került a sor, melyre: miután a polgármester, az iratok felolvasásával is alaposan ismertetett volna, — a közgyűlés egyhangulag fogadta el a villamvilágítási bizottság javaslatát, mely szerint a város: a Siemens és Halske céggel szemben — magát a szerződés betartásához köti, — Szedes János azzal a módosításával, hogy a határozatból az 5000 ftros biztosíték visszatartására és bevonására vonatkozó részt, mint fölösleget és könnyven a város kapzsiságára vonatkoztatható, törli.

Csator Zsigmond dr. alispánnak a vármegye törvényhatósága nevében Szentes városra is intézett az az íratata, hogy a város — mint erkölcsi testület — szintén szavazzon még bizonyos hozzájárulást a néhai Vadnaya Andor dr. főispán sirméleke költségeihez, — kínos és szégyenletes vitát idézett fel.

A tanácsos javaslata az volt, hogy erre a célra 500 koronát adjon a város. Bálint József erre kijelentette, hogy ő népképviselő és így egy méltóságos úrnak állítandó emlékre nem szavaz meg hozzájárulásként egy krajcárt se. Szedes János, Bánfalvi Lajos, Ecséri Lajos dr. és Petrovics Soma rámutattak arra, milyen veszedelmes lejtőre jutnánk közdolgaink intézésében, ha a gazdálkodó népet mindig szembeállítanák az érdekmiséggel és megfordítva; vagy, hogy milyen kegyeletlenség volna, megtagadni, elvitatni akarni Vadnaya Andornak épp a népképviselőket szolgáló közhatalmú és áldásos munkásságát, melyet — míg a főispán élt — maga Bálint József, Varga József és Sós Ferenc is elismertek a megyegyűlésen, mikor ezért ők is hozzájárultak, hogy a törvényhatóság egyhangulag szavazzon közszónetet az elhalt főispánnak.

Hijába beszéltek azonban, mert Bálint József ezúttal a piac kegyére pályázott és macakaszt radaskodott indítványához, melyet azonban végezetül — a város jóírnevét megemelve — leszavazták, miután a többség Körtevélyessy Sándor közvetítő indítványát fogadta el és a Vadnaya emlékre 100 koronát megszavazott.

Özv. Győri Ferencné, vagyontalan maradván, kegydíjat kért a varostól. Az indítvány arra szölt, hogy férje egy évi fizetését utalják ki a részére egyszer-mindenkorra kegydíj címén. Ezzel szemben Bálint József félévi fizetés megadását indítványozta; — a többség azonban ebben a kérdésben is leszavazta.

Az iskolaszék indítványára egyhangulag határoztak el, hogy a közoktatásügyi kormánytól kérni fogják a városi tanítóok 5öd éves korpótlékanak megadását s ugyancsak egyhangulag határozták el, hogy a szentescongrádi útnak még tranzverzális műtűt kiépítendő szakaszán a feljárókhöz szükséges földterületeket díjtalan engedik át a kereskedelemügyi minisztériumnak, úgy azonban, hogy a létesítendő feljárók jókarban tartása ezután szintén az állam terhére essék.

A bökényi és szűpi kompok javításánál és a kompelszerelési tárgyak beszerzésénél felmerült túlköltségeket a közgyűlés utólagosan jóváhagyta.

A póttárgyosorozat 1.só pontja: Kalpagos Szabó Mária Tóth Gergelyné kérelme, hogy kisháti földjének házhelyekül való kiosztását engedje meg a város, hosszabb vitát idézett elő, melyben az engedély megadása ellen Szedes János és Bánfalvi Lajos, mellette Novobaczky Győző és Bálint József szólaltak fel s a többség végre az engedélyt megadta.

A tisztviselők szabadságidő kérvényeit intézték ezután el kedvezően s ezzel a gyűlés, déli 12 órakor bezárult

Ujdonságok

Szentes, 1901. augusztus 1.

Egy kicsiny képtárról.

A szibongó vasárnap délelőtti nagy publikumnak bizonyára feltűnt ama szo-

katlan tónusú kis kép, mely a nagy szálloda bérházában lévő könyvesbolt kirakataiban virított. Igen, virított, mert mint plakátnak, ez a hivatása. A kép a kicsiny képtár hirdeté, mely a szentesi vendéglő bérházában van. A közel negyvenöt képből álló kis képtár vasárnap nyílt meg, s látható vasárnap délutánonkint, belépő díj nélkül.

A szemlélő figyelmét első sorban Jób Béla három női-tanulmánya ragadja meg, melyek a szép tudású művészek valóban pompás alkotásai. Ezek közül kétségtelenül legsikerültebb ama félmeterlen női alak, mely azonnal megkap, s dicséretre kész. A festészet legnehezebb, s minden bizonnyal legszebb tárgyanak: a meztelen emberi testnek ilyenét való megkonstruálása: művészképzés vall. Az imént említett nő-tanulmány különben alkalmasint a tárlatra kerül, a hol Joónak már előbb is elfogadták egy szerföltő sikerült portróját, mely most szintén látható a művészek néfestette arcképeivel egyetemben. A szerencés kezű, s immár nagynevű Hegedűs Lászlónak is vannak ifjúkori munkái, melyek magukon hordják a nem közönséges tehetség nyomait. E képeket a múzeum szorgalmas őreinek: Csallány Gabornak sikerült megszerezni a képtár számára. A pölyhös szárnyú — és állú — fiatalok közül Vincze Antalnak van egy pár elisméresre méltó önálló kompozíciója, melyeknek nagy része vialat csupán. Jákó Géznak pompás kértarajz másolatai keltek fel az érdeklődést nagy mértékben e még teljesen fiatal fiú iránt; figyelmet érdemel a nem kis színérkével, mely hangulatos tájkép részleteiből szinte kivibrál. Csúcs Pál Lakos János és Hecceg József elég ügyes másolatokat állítottak, részint akvarellt, részint tanulmányfejeket. A még jóforman gyermeki-cipős ifjaknál különben nem maga a kép az, mely dicséretet érdemel, hanem a tanulni vágyás, s a látható szorgalom.

E kis referádával kapcsolatosan regisztrálhatjuk amaz örvendetes hírt, mely a néhai Munkácsy mester egyik legjobb tanítványa, a körünkben időző Révész Mihály festőművész elhatározásáról szöli. Ő tudniillik egy frappans képkiállítás óhaját rendezni itt, melylyel Szentes kulturális nívóját bizonyára nagyban emelné.

Mintha közelednénk immár a művészetet pártoló nagyobb vidéki városok katagóriájához, mintha e kicsiny képtár nyomán vakító piros fény reszketne fölöttünk.

Mi ez? A hajnal?

(—ár.)

Szilágyi Dezső meghalt.

Hazánknak, a magyar közéletnek nagy, igen nagy gyászja van. Szilágyi Dezső volt igazságügyminiszter és képviselőházi elnök, a magyar jogszávilág legkiválóbb lángelméje halt meg hirtelen-váratlan. Tegnap déltájban érkezett az országot, a magyarságot ért e szörnyű csapásról az első hír Szentesre. Arról szöli a döbbenetes hír, hogy Szilágyi Dezső tegnap hirtelen meghalt. Előtte való délután érkezett haza, Budapestre Karlsbadból és reggel inasa halva találta agyában. Nagy csapás az egész országra,

különösen a szabadelvűségre, mely egyik rendíthetetlen oszlopát bírta Szilágyiban; pótolhatlannak látszik az a vesztés, mely halálával a magyar jogászvilágot érte, mert jogi és közjogi tudásban első volt ő kétség-fenélül — az egész országban.

— **Műtőpítés.** A Szentés és Csongrád közti állandó Tiszahid építését, — miután az erre kiírt zárt ajánlati versenytárgyalás határ-ideje már e hónap első napjaiban lejár — mint erről már hírt adtunk, valószínűleg még e hó folytán, mindenesetre azonban az ősz elején megkezdik és így ott foglalkozáshoz jutnak munkásaink, amire — a szomorú, kisjövődalmú aratás után — szükségük is van. De nemcsak itt nyílik alkalma a közel jövőben munkásosztályunknak megfelelő kereset-hez jutni, hanem az alföldi tranzverzális műtőnknek még kiépítetlen szentes csongrádi új szakaszán is, melyet most tűznek ki a bődli révi feljárótól, a társulati védőgátak lábában a leendő új hid feljárdójáig. Az úttest itt a társulati védőgáttól teljesen függetlenül lesz elhelyezve — a megbízható értesülésünk szerint — a kereskedelemügyi minisztériumban már véglegesen elhatározott dolog, hogy a tranzverzális út ez új szakaszának műtő kiépítését nem adják vállalatba, hanem még ez év folytán kiépítették házikezelésben, e vidékbeli munkásokkal.

— **A tanító S I ő j é tanfolyam befejezése.** Az országos kézimunka nevelő egyesület által Szegeden rendezett két tanító kurzust befejezték. Tizenkilenc tanító nyert bizonyítványt — köztük 4 vármegyénkbeli — arról, hogy az iskolai gyulapad és agyagmunkák körébe vágó gyakorlatokat befejezte és egyszersmint kellő tájékozódást szerzett az általános technikai nevelés elméleti tanulmányiban és szervezési ügyekben. Ezeknek a munka jelvényeivel díszített bizonyítványoknak azonban csak úgy lesz gyakorlati értékük, ha az illetékes iskolafentartó hatóságok, melyek tanítókat képezésért az iskolai kézimunkára neveléshez megszerezték, mielőbb gondoskodnak az iskolai kéziműhelyek beállításáról is. Ugy az ipar, mint a mezőgazdaság megérzi azt a tevékenységet, amit az iskola kézügyességre való oktatással végez, ha alkalmat és módot adnak hozzá a hatóságok. Ezzel a lépéssel közelebb hozzák a való életet az iskolai tanulmányokhoz. Vármegyénkbeli sikerrel végezték a szegedi kurzusokon a kézimunkára oktatás tanfolyamát **T e t s J ő z s e f, V e c s e r n y é s A n t a l** horgosi, **T o m k ő J á n o s** kisteleki és **M u s z i l V i l m o s** szegvári állami népiskolai tanítók. Szentesről nem került tanító, aki a kurzust látogatni jelentkezett volna. Itt elég, ha a tanító jól-rosszul ledarálja évről-évre a maga penzumát. Ennél magasabbra nem sarkalja az ambíciója.

— **Vérvád Szeged környékén.** Szegeden új, díszes zsidótemplom építenek. Mar tétó alatt van a monumentális épület, kupoláját most fedik, falait vakolják, — **b e p i t e n i** tehát alig lehet már valamint a szeged falakba és — csudálatos még is, Szeged környékén most kezd kiütöközni egy ostoba, feleket ellen izgató hír, mely arról szól, hogy az új zsidó templom oszlopaiba 16 keresztény gyermeket kell még befalazni rituális szempontból, hogy a kormány maga, bizonyos összegért, megis adta már az engedélyt a szegedi zsidóknak, hogy a jelzett célra 16 keresztény gyermeket elpusztíthassa-

nak. A **S z e g e d i N a p l ó n a** erre a buta hírmásra vonatkozólag a következőket írja Dorosmárról **Z á d o r y M a t y á s**. »Tisztelettel kérem, legyen kegyes becses lapjában helyet adni a 20-ik század egy olyan eseményének, amely csak nálunk, Dorosmán eshetik meg, ahol még ma is akad olyan gazdaember, aki úgy nyilatkozik, hogy a d d i g n e m l e s z j ő v i l á g, a m i g e g y e m b e r i n n i o l v a s n i t u d. Néppárti és üzleti fogásból ugyanis — ami areába kergeti az embernek a vért — azt a gyalázatos, undok, vérlázító dolgot mivelik az egész dorosmai határbán, hogy telekolták a várost, miképpen minden vándorlót le kell verni az útakon. Ha meg egy gebén egy rongyszédő vagy csepűszédő izraelit, ezt félholtra verik, mert a néppártiak azt híresztelik, hogy a Szegeden épülő zsidó templom négy sarkába kell 16 keresztény leányt, kiket oda fognak a zsidók elásni. Már azt is híresztelik a nép között, hogy a kormány megengedte az izr. hitközségnek, hogy 70 ezer forintért szabad 16 keresztény leányt a templomukba befalazni. Szóval valóságos lázadás van itt és akik ezen gyalázatos, alávaló koholmányt csináltak, úgy jártak, mint akik térfából csináltak tüzet és aztán meg nem voltak képesek a tüzet lokalizálni. Némely néppárti kortes pedig úgy van, mint aki jól végezte a dolgát, babérjain nyugszik. Pedig hát én szerintem nem idáig vagyunk, hanem ilyen vallásfelekezeti elleni izgatásért be kellene fogdosztatni és érzékenyen megbüntetni az izgatókat. M a r a d o r o s m a i e s e n d ő r s e g t b b s z e g é n y ú t a s t v e t t v e d e l m é b e, mert különben agyon veri őket a felbőszített és elbolondított buta nép.

— **Nyári mulatság.** Az Egyetemi Ifjak köre által augusztus 4-én rendezendő mulatságra nagyban készül a rendező bizottság. Tudvalévő dolog immár, hogy a délutáni sétahangverseny után, a túlkurcai közgyűlési teremben egy esküdtzéki tárgyalást mutatnak be, mely iránt széles körben nagy az érdeklődés. Az esküdtzéki tárgyaláson a rendezők közül szerepelni fognak: **Boorbély Károly**, **Csányi József**, **Csergő Karoly**, **Gerő Géza**, **Kádár Lajos**, **Kiss Béla**, **Purjesz Lajos**, **Rácz Antal** és **Szathmáry Dezső**. Az esküdtteket a rendezők helybeli gazdák, kereskedők, iparosok és hivatalnokok sorából kérik föl, hogy e tekintetben is megfeleljen az előadás a valóságos esküdtzéki tárgyalásnak. Este pompás tűzijáték lesz, mely után tánc következik. A mulatságra — mint vendég **Eötvös Károly**, a nagyhírű jogász és belletrista is lejön.

— **Hat havi börtön két dinnyéért.** A szegedi törvényszék szüneti tanácsa egy szentesi napszamoslegény fölött ítélkezett a napokban, akit betöréses lopásért állított az ügyesség törvény elé. **V i n c z e J ő z s e f** volt a vadlót, a kinek mindössze is csak az volt a vétké, hogy szörnyen szerette a dinnyét, annyira, hogyha máskép nem jutott hozzá, még lopta is. Így tett **F o d o r P a l** tanyáján is, ahol tavaly szeptember havában a kaput törte be egy kis sarga dinnyéért. A meglopott gazda ugyan azzal gyanúsította, hogy 10 csirkét is ellopott a tanyavarról, — ez azonban nem bizonyult be **V i n c z e** ellen. De még így is hat hónapi börtönre ítélték a bírák a szegény napszamoslegényt azért, hogy olyan szenvedélyesen szereti a dinnyét.

— **Árlejtés szikagyagozásra.** A dorosmahalasi és dorosma-majsi törvényhatósági közutak szikagyagozásának vállalatba adása iránt, Dorosma községénél július hó 28-án tartották meg a versenyfoglalást, melyben

hét vállalkozó cég nyújtott be ajánlatot. A vármegye részéről a versenyfoglaláson résztvette: **Albertényi Antal** főszáznevelő, **Regdon Géza** és **Vindholz Márk** kir. mérnökök az államépítészeti hivataltól és **Antal János** utibiztos. Mint a legelőnyösebb ajánlatot tevő, 71 százalek engedménnyel, 38.035 korona 76 fillér vállalati díjért, **S z ó k e P a l** csongrádi lakos nyerte el a vállalatot.

— **Tűzek. Hétfőn,** ahogy a városi képviselők közgyűlésre gyűlekeztek a túl a kurcai népkertben, — egyszerre megriasztotta őket az őrtorony harangjának vészhangtása. Számolták a kongást: egy, kettő, három, négy, — tehát a 4 ik tizedben van a veszedelem és ott is volt, **H o r v á t h F e r e n c** 859 sz. házánál, ahol egy zsüpfedeles ol és istálló gyulladt ki, — mint mondják, gyermekek gondatlan játékból, mely sokszor volt már nyugtetzűzár okozója. Szerencsére itt nem sok volt a kár, mert a gyorsan kéznél levő segítséggel sikerült a tüzet elfojtani. — Annál nagyobb volt a kár és veszedelem is ugyanaz nap éjjel, mikor úgy fél 11 óraját tűzjárma riasztotta fel álmából a lakosságot. Ezúttal lakóház gyulladt ki, az **E r d ő h á t i N a g y F e r e n c** I. tized 743 számú háza, melynek nádfedele egy pillanat alatt lángtergemben állt, úgy, hogy mentésről alig lehetett szó. A tűz a száraz tetőt néhány perc alatt elemészette, — a szikrák atpattantak a szomszédos épületekre és tölük ezek egyike, a **P á p a i L a j o s** háza tüzet fogott és az oltók fáradozása dacára szintén leégett. Csak éppen a házból volt holmit sikerült idején kimenteni, mert különben a ház porrá égett és a gazdának tetemes a kára, mert egész szalonakészlete és idei árpaterme a padláson volt beraktározva s ott égett. Másnap, július 30-án reggel ismét megkondu a vészharang, ezúttal is az első tizedben jelezvén tüzet, ahol **K i s P á l M i h á l y** 353 számú gaztetejű háza gyulladt ki, de a veszedelmet szerencsésen s hirtelen elfojtották. Valami kis száratnok azonban maradhatott a tető alatt, mert délután ugyanaz a gaztétó ismét kigyulladt, amikor is aztán az egész tetőt szérvették, hogy a veszedelem továbbterjedését megakadályozzák. Ugy állítják, hogy úgy az éjjeli, mint ez az utóbbi nappali tüzeset gyujtó-gatásból keletkezett. Hogy mi igaz a hírmásban: szigorú vizsgálat lesz hivatal kideríteni, amit annak inkább szorgalmazunk az adott esetben, mert ha való az, hogy az egyik tüzet, a f. hó 29-én éjjelét egy elmebajos ember szította, — az esetben ideje lesz az illetőt közveszélyesnek minősíteni és az országos tébolydában elhelyezni, ha pedig igaz, hogy a keddi tüzesetnél csóvát is találtak a tetőben, minden aron ki kell deríteni itt is, ki a tettes, hogy szigorúan bünhődjék, amiért mások vagyonát így veszélyezteti s a várost esetleges pusztulásnak kitenni elég vakmerő. A külterületen f. hó 29-én szintén nagy tűz volt. Értesülésünk szerint **S v á b S á n d o r** teési birtokán gyulladt ki egy asztal és vele együtt égett el a cséplőgép is, melynek kipattanó szikrájától a tűz keletkezett.

— **Halálozás.** **B e r t a l a n L a j o s** miniszteri osztálytanácsos a földmívelésügyi minisztériumban, kerületi műszaki felügyelő, kinek kerületébe a Körös-tisza-marosi armentesítő társulat, is esett, mint részvételt értesülünk, tegnapelőtt meghalt. Halála fájdalmasan érinti az armentesítő társulatot is, mely törekvései őszinte, odaadó támogatóját bírta az elhunytban, akinek ma lesz a temetése.

— **Régészeti ásatások.** A történelmi és régészeti társulat múzeumának ügybuzgó őre, **C s a l l á n y G a b o r** ma keddi meg újabb az ásatásokat **Berekhatón**, hol korábban már ásatott és nem egy nagybecsű régiséget derített fel a múzeum gazdagítására.

— **Halálos komédiázás.** Elénk fantáziájú gyerek volt a 10 éves kis **G y a r m a t i B á l i n t**. Amit a cirksuzban, vásári komédiás bódékban az artistáktól ellesett, azt otthon rögvette maga is megpróbálta utánozni, mert vonzotta nagyon a testgyakorlat, meg a könnyűvérű komédiás élet. Egészen szene-

délylyé nőtte ki magát a gyereknél a komédiás kedv és minden alkalmat megis ragadott arra, hogy magát komédiás mutatványokkal mulasson, minden szabad idejét komédiás játékokban ölte el. Ez a szenvedély okozta aztán a napokban a szerencsétlen fiú vesztét is. Július 29-én ugyanis, miután hibába hivatá testvérét, hogy vele komédiást játszóék, — a gyerek egyedül, magában esett neki a játéknak. Deltájt azonban hibába várták az ebédhez, nem jött be, mire aztán édes anyja a keresésére indult és rá is akadt a szímben, de csak a — hullájára. A gyerek egy kötélen csinálhatott talán komédiás mutatványt, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy a kötél a nyakára tekerődzött és — a nélkül, hogy segélyért kiálthatott volna — megfototta.

— **Száztizenkétéves asszony.** A harmadik századot élő asszonyok közé tartozik a Kisteleken élő G u b a Rozál anyóka is, ki a száztizenkettedik évét tapossa. G u b a Rozál még Varga Ferenc apátplébánosnak kisteleki plébánossága alatt a templomajtó mindennapi koldusai között tartozott, kit az apát külön is segélyezett. Jelenleg leánya, G u b a Teréz 78 éves hajdon apója s hordja naponként a főt, meleg ebédet a parókia konyhájáról édes anyjának, ki már csak a szobában üldögél. A vén anyóka eléggé jól lát, de reszketősek tagjai s menni alig képes. Eibeszelgetni igen szeret az ismerősökkel s emlékező tehetsége élénk. Hajdanokori legszebb éveit arra az időre esnek, midőn I. Napóleon ellen felkelt a magyar nemesség. A nagy kolera alatti harmincas évekre is vissza-visszagondol néha, mikor még egy ökröt »hétgarason« lehetett vásárolni. Az anyókat hajdon leánya szeretettel gonddozza, úgy hogy még a keményebb falatokat is ő eszi meg ebéd-perioijából, mert neki még jók a fogai, holott, mint mondani szokta; — Az édes anyámnak »már« sok a foga hiija.

— **Házasság.** Bleier Pál főmolnár július 30-án lépett házasságra Fried Katica kisasszonnyal, Fried Móricz bécsi polgár leányával. A polgári házasságkötés után ugyanaz nap adták az egyházi áldást az új pár frigyére, a szentesi zsidó templomban.

— **A Kőrösbe fulladt.** A 10 éves kis Gyarmati Bálint végzetes komédiázása esetét vizsgálni volt kint f. hó 29-én délelőtt J o b a n József kapitánysági fogalmazó a helyszínén, mikor ott elibe állt Gyarmatiék házigazdái, P a t a k i Imre és jelentést tett neki arról, hogy ugyanaz nap délelőtt 11 és 12 óra közt, az Erdei Bálint nevű 23 éves bércse, fürdő közben, a bőkenyi csárda mellett, a Kőrösbe fulladt. A vizsgálatot ebben az ügyben is megtartották már és megállapították, hogy Erdei vesztét a saját vigyázatlansága és vakmerősége okozta. A Kőrösbe fulladt bércs hulláját hosszas keresés után megtalálták és kifogták a vízből.

— **Uj képeslevelezőlap Szentesről.** Stark Nandor könyvkereskedő uj képeslevelezőlapot hozott forgalomba, mely Szentes városiuk a Tisza felől való látóképét tünteti fel igen sikerült színnyomatban. Az uj képes levelezőlap bal sarkában alól, külön mezőben H a n k i s s Károlyné kupolás tornyos háza látható. Az uj képeslevelezőlapot ajánljuk az ilyent gyűjteni szeretők figyelmébe.

Irodalom.

A »Vasárnapi Ujság« július 28-iki száma 34 képpel s a következő tartalommal jelent meg: Gömöri Sontagh Pál (arcképpel). — Fartós Gaal esete. — Költemény. Albert Józsefől. — Regénytar: »Margitsziget« Költői elbeszélés. Irta: Erdélyi Zoltán (Goró Lajos rajzaival). — Rejtelmes történetek: »A vasárlarcos (képekkel). — »Hogy szerzett feleséget Turgonyi Balázs« Elbeszélés. Irta: Vértesi Arnold. — »Az eskütéri hid.« (Képekkel az eskütéri hid építéséről). Pestisvész a XVII században. — »Erzsébet királyné szobra Salcburgban.« (Képekkel a szoborról és a leleplezési ünnepéről). — »A gabela-

zelenikai vasút megnyitása. (Képekkel az uj bosznia-hercegovinai vasutról s annak ünnepélyes megnyitásáról). — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtálcny, Egyveleg stb. rendes heti rovatok.

A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy kor. »Politikai Ujdonságok«-kal és »Világkrónika«-val együtt hat kor. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-útca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap« legolcsóbb újság a magyarnép számára, félévre 2 kor, 80 fillér.

Vasúti menetrend.

Ervényes 1901. május 1-től

Szolnok—H.-M.—Vásárhely.

Szolnokról indul 3 óra 55 perckor éjjel, 11 óra 36 p. délelőtt és 4 óra 48 p. délután, Pusztá-Tenyőről indul 9 óra 17 p. délelőtt, 2 óra 41 p. délután és 9 óra 20 p. éjjel. Tisza-Földváról indul 6 11 p. reggel, 1 óra 43 p. délután és 6 óra 42 p. este. Kun-Szent-Mártonból indul 7 óra 17 p. reggel 2 óra 44 délután és 7 óra 33 p. este, Tökérről indul 7 óra 48 p. reggel, 3 óra 16 p. délután és 8 ó 12 p. este. Szentesre érkezik 8 óra 22 p. reggel, 3 óra 47 perc délután és 8 óra 30 p. este. Szentesről indul 4 óra 57 p. d. u. 8 óra 45 p. reggel és 4 ó. 47 p. este. Szegvárról indul 5 óra 29 p. reggel, 9 óra 09 p. délelőtt és 5 óra 10 p. este Mindszentről indul 5 óra 48 p. reggel, 9 óra 05 p. este és 6 óra 05 p. délelőtt. Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 p. reggel, 6 ó 57 p. este, és 10 óra 37 p. délelőtt

H.-M.—Vásárhely—Szolnok.

Vásárhelyről indul 7 óra 40 perc reggel, 4 óra 7 p. délután és 8 óra 16 p. este. Mindszentről indul 8 óra 47 p. reggel, 5 óra 08 p. délután és 9 óra 23 p. éjjel. Szegvárról indul 9 óra 10 p. délelőtt, 5 óra 30 p. délután és 9 óra 46 p. éjjel. Szentesre érkezik 9 óra 30 p. délelőtt, 5 ó. 49 p. délután és 10 ó 6 p. éjjel. Szentesről indul 5 óra 55 p. reggel, 11 óra 15 p. délelőtt és 6 óra 09 p. este. Tökérről indul 6 óra 29 p. reggel, 11 óra 52 p. délután és 6 óra 41. p. este. Kun-Szent-Mártonból indul 7 óra 11 p. reggel 12 óra 35 p. délután és 7 óra 27 p. este Tisza-földváról indul 8 óra 01 p. reggel, 1 óra 29 p. délután és 8 óra 14 p. este. Pusztá-tenyőről indul 9 óra 17 p. délelőtt, 41 p. délután és 9 óra 20 p. éjjel. Szolnokra érkezik 10 ó. 0 p. délelőtt, 3 óra 42 p. 10 óra 06 p. éjjel.

Csongrád—Félegyház—Szeged.

Csongrádról indul 9 ó. 15 p. d. e., 1 ó. 05 p. d. u. Félegyházra érkezik 10 ó. 20 p. d. e. 2 ó. 50 p. d. u. Félegyházról ind. 12 ó. 30 p. d. u. 6 ó. 55 p. d. e. Szegedre érkezik 11 ó. 40 p. d. e. 5 ó. 53 p. d. u.

Szeged—Félegyház—Csongrád.

Szegedről indul 10 órákor d. e. 4 ó. 12 p. d. u. Félegyházra érkezik 10 ó. 20 p. d. e. 2 ó. 50 p. d. u. Félegyházról ind. 12 ó. 25 p. d. u. 5 ó. 30 p. d. u. Csongrádra érkezik 1 ó. 25 p. d. u. 6 ó. 33 p. este

Nyilttér.

Laptulajdonos és Főszerkesztő: Dr. MATÉPÉY FERENCZ
Felőlős szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Strasser Sándor

értesíti a n. é. közönséget, hogy óra és ékszerüzletét e hó folyamán megnyitja, az órák javítása egy koronába fog kerülni.

Meghívó és értesítés.

A szentesi zsidóhitközség cselekvő és szívenző választói joggal bíró tagjai, a folyó évi augusztus hó 17-én délután 2 órákor az egyház iskolaépületében tartandó

nagy-gyűlésre

tisztelettel meghívotnak, melyen a 31 tagú képviselőtestület kiegészítése végett 5 képviselő lesz szavazás útján megválasztandó.

A nagy-gyűlésen szavazójogot csak az gyakorolhat, aki a folyó évi május hó 15-én esedékes volt mindenemű hitközségi tartozását folyó évi augusztus hó 6-ig kiegyenlítette. A cselekvő és szívenző választói joggal bíró névsora a f. évi augusztus 7-től a hitközség tanácstermében, a hivatalos órák alatt betekinthező és az ellen a netaláni felszólamlások f. évi aug. hó 9-ig a hitközség jegyzőfi hivatalánál nyujtandók be.

Szentes, 1901. augusztus hó 1.

Az elnökség.

Hirdetmény.

A Cs. Mágocsi uradalmi »Tibor-telep« ez évi must, csemegezőlő és törköltermést áruba bocsátja.

Must kisebb nagyobb mennyiségben helyszínén a vevő edényébe fog szűretni.

Csemegezőlő eladás a tőkén, vagy helyben megszedve, vagy be szállítva.

Borfajok mind fehér és pedig fele részben olasz rizlig, fele részben mustos fehér, erdei és slankamemka.

Csemegezőlő fehér Chasselás, ezen kívül kisebb részben piros Chasselás es Alexandriai muskatály.

Szüretelés kezdete a lapokban ideje koran közzé fog tétetni.

Előjegyzések sorrendje be fog tartatni azok beérkezése szerint; melyeket elfogad, és az árakra nézve felvilágosítással szolgál Szentesen Eisler Lajos fűszer és csemegekereskedő, Mágocson pedig

az uradalmi felügyelőség.

Fodor Pál-féle

kistőkei 11 hold föld 1200 négyszögölével számítva 3 évre a hozzátartozó gazdasági épületekkel együtt haszonbérbe kiadó. Értekezhetni a helyszínén a tulajdonossal. 6—1